

GLOSSZA

(Műfordítások)

ÉNEK

St. O. Josif

Járomban a tehenek,
mindjárt útra kelnek;
bűbájos szekeresek
szekér mellett mennek.

Csálé hó! – nyög a szekér,
nagy a terű rajta.
Hideg eső, őszi szél
kijut minden napra.

Csupa sár az út s csatak,
köd ül rajta váltig.
A jó isten tudja csak:
jutunk-e hazáig?

(1925)

BÁRÉI CSUJOGATÁSOK

Csúfondáros

Te leány, ha olyan szép vagy,
olyan igen mérges mért vagy?
Az életed meg nem eszem,
a szeretőd el nem veszem.
Ha elvettem egyszer-kétszer,
mért nem kötözted kötéllel
a vetett ágyad lábához,
hogy a faluban ne járjon,
a festett lócád lábához,
hogy az utcán ne sétáljon.
Mert én olyan leány vagyok,
legényt az utcán nem hagyok,
behívom a szeretődet,
ha odakint látom őtet,
s szalonnával meg túróval,
kínálgatom néha csókkal.

Fenyegetőzés

Felment rózsám a tetőre,
hív, legyek a szeretője.
Rozmaringból szólok neki,
az voltam két esztendeig;
akkor is csak azért voltam,
mert fiatal s buta voltam.
Már ezután leszek hamis,
ha csak egy ujjam nyújtom is.

mindjárt ölel öt is, hat is.
Nem áll az asztal egy lábon,
nemcsak te vagy a világon;
négy lábon áll az asztal is,
van legény rajtad kívül is.
Egyet majd száz s ezer közül
választok ki szeretőmül:
olyan legyen, rózsám, mint te,
kiállásra, tekintetre,
édes csókra, ölelésre,
a kalapja hordására,
a szeme pillantására.

Átok

Adna az Úristen, kedves,
hat ökröt a szekeredhez,
oly hat ökröt, mint a páva,
orvosoknak vacsorára,
kétlovas kocsiszekeret,
min a kórházba vigyenek,
zsebedbe harminc ezeret,
orvosságra nem eleget.
Mikor legkönnyebben volnál,
hat orvos álljon ágyadnál,
kettő fejtől, lábtól kettő,
tapogasson másik kettő,
s mégse legyen elegendő.
Tudd meg, ha majd erre jutol,
valaki átka ért utol;
nem az édesanyád átka,
elhagyott szeretőd átka.

Levél

Majoránna a várfalon,
levelet írtam, angyalom,
küldeném is, de nincs kivel,
postás nem jó, nem viszi el.
Zöld levél a bokron terem,
vedd el, kakukk, a levelem.
Vedd el, vidd el hamarjába,
tedd a babám ablakába
a katona kaszárnyába'.
Mikor felkél, észreveszi,
a levelet kézbe veszi;
ha megfogja, ha olvassa,
tudom, könnyeit hullassa,
ahogy magam is hullattam,
míg a levelet megírtam.

Sikerült világ

Zöld a levél, száraz az ág,
jól sikerült ez a világ:
van patakvíz feredésre,
szép leány is ölelésre.

Emlékeztető

Jut eszedbe, mit ígértél,
mikor este hozzánk jöttél,
két karoddal ölelgettél,
a szemembe felejtkeztél?
Gyenge számat csókolgattad,

mindegyre azt hajtogattad,
akkor unsz meg, hamarébb nem,
ha csillag nem lesz az égen,
akkor hagysz el te engemet,
mikor a csillag az eget.
Csillagos a firmamentom,
mégis elhagytál, galambom:
hogy meguntál, mit vetsz oknak?
Nincs híja a csillagoknak.
Faluszerte nem mondhatom,
megunt már az én galambom,
nem hirdethetem a mezőn,
elhagyott az én szeretőm.

Anyabékítő

A szeretőm, mit csináljak,
nincs kedvére az anyámnak,
miatta esett az ágynak.
Kelj fel, anyám, ne feküdj már,
akit szerettem, nem kell már:
mintsem édesanyám nélkül,
megleszek szeretőm nélkül.
Más szeretőt, tudom, lelek,
más anyát nem, amíg élek;
más szeretőt nem is egyet,
más anyát nem soha többet.

Siralmas

Hadd el, anyám, ne sirass,
értem könnyet ne hullass.

Hullatok én, ha elmentem,
majd a messzi idegenben,
ahol más sem ismer engem,
fa levele, a rét füve, –
az elkísér mindenüve.

Vetekedés

Zöld leveles nadragulya,
szép koszorút vett a rusnya
s a nyakába üveggyöngyöt,
hogy elcsalja szeretőmöt.
Már vagy veszi, vagy nem veszi,
szeretőm őt el nem veszi,
a szeretőm engem vesz el,
mert neki a takaros kell.
Szemre szép vagyok, ha néz,
csókra édes, mint a méz.

Legényfelejtő

Hát te, legény, mit gondoltál,
hogy amért te reám untál,
patakvizet fogok inni,
utánad fogok hervadni?
Iszom vizet a javából,
az asztralról, a pohárból;
annyit sem törődöm véled,
mint a körmöm feketéje.
Vizet iszom, nem ecetet,
téged elfelejtettelek,
nem egy hétre, de kettőre,

nem kettőre, mindörökre.
Kaptam legényt csinosabbat,
nem alacsony, nem is vastag,
szálegyenes, jó állású,
nem mint magad, málészájú.
Nem a szóló szája hibás,
ha így szól a csujogató.

A szép leány

Zöld bokor a domb oldalán,
szépnek szült az édesanyám;
olyannak szült, hogy tessem,
aki meglát, szeressen.
A szemem úgy szeressék,
mint az urak a kávé,
a számat meg úgy szeressék,
mint az urak a pecsenyét.

Aggodalom

Zöld leveles a citromfa,
lám, az anyám jól megmondta,
sötétkéék tollat ne hordjak,
mert katonának soroznak.
Nem hallgattam meg anyámat,
besoroztak katonának.
Zöld leveles a citromfa,
szívesen volnék katona,
ha a babám kicsi volna;
de nagyocska, csókra való,
legényekért élő-haló.

A tavalyi szeretőről

Zöldell a rozs a mezőn;
a tavalyi szeretőm
üzenetet küldött ismét,
töltsem nála ezt az estét.
De én nem akarok menni,
az időmet vesztegetni.

Próbatevés

Majoránna nőtt a csűrben,
mért jársz, rózsám, körülöttem?
Ne járj körülöttem, rózsám,
semmi közöd sincsen hozzám.
Próbát tettem, egyebet se,
tudnál-e szeretni, vagy se.
Úgy szeretnél, mint a szíved,
de én nem gondolok véled;
úgy szeretnél, mint a lelked,
de én nem törődöm véled.

Ok

Kedves nekem a kedvesem,
akármikor ölelhetem,
nem titokban, mint a másét,
vigyázva, hogy meg ne lássék,
nehogy a hírét vihessék.

A csúf leány

Mi haszna rak, te leány, rád
annyi cifra rongyot anyád?
Táncba jössz, táncra nem visznek,
mérgesen mész haza innét;
feneked a kemencéhez,
vágod fejed a tőkéhez,
hogy nem férhetsz a legényhez.

Bánatos

Eredj tőlem, csapodár,
az a rút lány várva vár,
a lepény s rum kész van már.
Eredj, csalfa, eredj el,
hú szeretőt sose lelj.
Én voltam az a szerető,
kit neked szánt a Teremtő;
én voltam az, kit maga
szánt neked a Szűzanya.

Haragtörő

Harag, harag, harag, harag,
a haragod csak addig tart,
ameddig egy agyagdarab,
melyet futó eső tör szét;
te is, rózsám, visszatérsz még
a bársonyos keszkenőhöz

meg a megunt szeretőhöz,
a négysarkú keszkenőhöz,
elfelejtett szeretődhez.

Óvás

Az igen jó táncú leány
ajtó mögé seper csupán,
fedi a gazt a kötője,
ne lássa a szeretője,
a seprűt csak megmutatja,
hogyan meglegyen a látszatja.

Átok

Eredj, rózsám, eredj csak,
mindég eszedbe jussak,
este mikor vetkezel,
mikor vacsorát eszel,
ejtsd kanalad a tányérra,
gyere hozzám vissza sírva.
Tudd meg, ha majd erre jutol,
valaki átka ér utol;
nem az édesanyád átka,
elhagyott szeretőd átka.

Nem-bánom-vers

Majoránna a kert alatt,
mért vagy, rózsám, oly hallgatag?
Vajon ki hozhatta szóba,

ne ülj mellém a fonóba'?'
Akárki mellé is ülsz te,
a világ nem omlik össze.
Kalapodban a madártoll
el fog fakulni a vágytól,
az én hajamban a virág
virulni fog, míg a világ.

Takarosan

Zöld levél terem a somfán,
acsarkodik reám sok lány,
acsarkodjék, bánom is én,
nem asztalukról eszem én.
Magam asztaláról eszem,
magam ruháját viselem;
viselem a kenderingem,
szeretnek az ifjak engem.
Acsarkodjék az a sok lány,
megyek én a magam útján
takarosan, mint a virág, –
fáj a babám szíve, ha lát.

Ártatlan

Úgy ítélnék az okosok,
pokol fenekére jutok;
pokol fenekére minek?
Nem vétettem én senkinek.
Én egyebet nem vétettem,

aki tetszett, azt szerettem,
egyéb vétkem nem is leszen,
aki tetszik, azt szeretem.

A lakat mögül

Zöld a levél a citromfán,
a szőlőbe küldött anyám
egy kötény birsalma után.
Birsalmára nem akadtam,
a babámmal találkoztam.
Édes szava a babámnak,
a gonoszok együtt láttak,
elárultak az anyámnak.
Az anyám megharagudott,
engem szépen kézen fogott,
és a kamarába dugott.
Kamarára lakatot tett,
kőre virágot egy ölet,
magam azzal ékesgessem,
legényeknek azzal tessem.
Kinéztem a lakat mögül,
láttam népet körös-körül,
legény, leány, mint a szemét, –
nem érik meg babám szemét.

Tiltakozás

Eszem a szád, kézen fogva
viszel, rózsám, a pokolba.
Kézen fogva hogy vinnélek?
magadtól jössz, drága lélek.

Nehéz választás

Választanék szeretőt,
kedves a magasra nőtt,
megcsókol a kert fölött;
a kicsi is kedves ám,
mert fiatal és vidám, –
szeretőmnek vállalnám!

Kisasszonyokról

Mondta anyám, feleséget
hozzak, néki segítséget.
Én az őszig elhalasztom,
kerül akkor majd kisasszony.
Hadd a kisasszonyokat,
azok is csak koplálnak.

Híres lányok

Elmentem anyám szavára
híres lányok látására.
Láttam borzas hajukat,
tátották a szájukat.

Szereléműjítő

A mi szerelmünk, angyalom,
óvatlan nőtt az oldalon,
ellenségünk megtalálta,
odament, tövig levágta.

Végy, szeretóm, szádba vizet,
híntsd meg azt a vágott tövet,
nőjön ága, kiviruljon,
a szerelmünk megújuljon.

Nehéz bánat

Ami bánatom volt eddig,
mind megmértem egytől egyig;
a mostani bánatom
megmérném, de nem tudom.
Mértem kövel, mértem sóval,
mértem méretlen jajszóval,
szívem húzza a terű,
az életem keserű.

Két bánat

Még a föld is sír alattam,
valakiért bánata van;
én meg rajta sírok azért:
bánatom van valakiért.

Ragaszkodás

Zöld levele a somfának,
mondd meg, legény, az anyádnak,
vessen foltot len-ingére,
térjen a jobbik eszére;
mert amilyen nagy a határ,
bűbájos füvek után jár,

hogy levükkel megitasson,
engem tőled elszakasszon.
Tőled akkor szakadok el,
ha az anyád arra felel,
hány fű terem a határban,
egy tagban hány szalmaszál van,
hány tolla három bagolynak,
hány szőrszála három lónak.
Nem szakadok el akkor sem,
csak ha nyírfán alma terem
s meggy a rakottya-levelen,
kapufélfán leves körte, –
azt is megesszük kettesbe.

Beszélgetés a földre hajló fával

Terebély fa zöld levele,
hajlik az a fa lefele,
földre teríti ágait,
kérdi, engem mi szomorít.
Én a fának azt felelem,
mit elvesztettem, nem lelem.
Elvesztettem gyűrűcskémet,
el az édes szeretőmet,
drága volt az a gyűrűm is,
drága volt a szeretőm is.

Búbánat

Kinek lelke búval teli,
az éjszakákat növeli,
búval iszik, búval eszik,

este búbánattal fekszik,
s amikor a hajnal támad,
szembejön vele a bánat.

Szép virágok

Szép virágok, nőjetelek,
nekem már nem kelletek,
nőjetelek a kert fölött,
töltsétek meg a mezőt,
szaggassanak a szelek,
mint a gondok engemet.

1940–1942

FELIRAT

Baudelaire

Ó, nyájas, szelíd olvasó,
te józan, gyermeklelkű jámbor,
vesd el e könyvet, melyben mámor
s mélabú fia mind a szó.

Ha szóra nem ő oktatott,
Sátán, az alattomos dékán,
hajítsd el! Meg sem értenéd tán,
vagy azt hinnéd, bolond vagyok.

De ha szemed örvénybe nézhet
úgy, hogy nem rontja meg ígézet,
olvass engem, hogy megszeress;

kíváncsi s búra kárhozott
lélek, aki Édent keressz,
szánj meg!... Ha nem, légy átkozott!

A RONTÁS

Baudelaire

Nem tágít oldalam mellől a nyugtalan
Gonosz; itt lebeg ő, testetlen levegő,
beszívom, s úgy tetszik, tudómben tüzet szít,
s bűnös, örökös vágy tudómre telepszik.

Ölti majd műértő nagy szerelmemért ő
meztelen női test mezét, igézetest,
s (álnokul ál-oknak) ürügyet vet oknak,
így nyeri meg ajkam hitvány italoknak.

Hol szemmel nem ér el Isten, így vezérel
– lihegőn, roskatag – kietlen sivatag
ölébe, hol lelkem Unottság várja csak,

és megzavarodott szemeimbe dob ott
nyítt rongyot, szétmetélt nyílt sebet s a setét
Rontásnak iszonyú véres gépezetét!

A SZERETŐK HALÁLA

Baudelaire

Ágyunkat átalhatja könnyű illat,
Díványunk mély lesz, mint a sírverem,
S furcsa virágok lepik polcainkat,
Mik értünk nyíltak szebb vidékeken.

Fogyó tüzüket kedvükre emésztő
Hatalmas fáklyák lesznek szíveink,
S mi két lelkünknek ikertükörén hő
Lángjuk fénypárja rájuk visszaint.

Egy estén (rózsás, különös kékes lesz)
Egyetlen végső villanást váltunk: jajt,
Mely hosszan rí s mely búcsúszókkal terhes;

S később egy angyal ajtót nyitogat,
Hozzánk lép s híven s vígan újragyújt majd
Fakult tükröket s halott lángokat.

BEATRICE

Baudelaire

Hamuszínű, meszes, lombtalan vidéken
panaszolkodtam a természetnek éppen,
s fentem – hogy megszúrja szívemet, a pőrét –
vaktában bolyongva, gondolatom törét.
Ekkor, álló délben, vad viharral vemhes
gyászfekete felhő szállott a fejemhez,
benne ízig romlott nagy sereg démon volt,
kíváncsi, kegyetlen törpékhez hasonlók.
Kezdték tekingetni reám hidegen ők,
s mint csuda-bolondon szoktak arramenők,
vihogtak rajtam, és súgva bújtak össze,
kézzel, szemmel jelet váltogatva közbe.

„Nosza, nézegessük e torzkép játékát,
Hamlet szerepében a Hamlet árnyékát;
szeme kimeredt, a haja szélbe bomlott.
Hát nem szánalom-e látni e bolondot,
ezt a szünidőző komédiást, aki
– mert művésziül tudja szerepét játszani –
sast, tücsköt, patakot, virágot nem átall
részvétre készíteni fájdalma dalával,
sőt régi rovások rovóit, magunkat
is közzé üvöltött szavalással untat.”

Megtehettem volna – hisz hegymagas gőgöm
úr a csármás démonokkal telt felhőkön! –,
hogy királyi fejem elfordítom onnan,

ha nem láttam volna az aljas csoportban
– bűne nem ingatta meg a nap tányérját! –
bűvös tekintetű szívem-királynéját,
ki velük kacagott nyomorúságomban,
s meg-megcirógatta őket itten-ottan.

AZ ÜTKÖZET UTÁN

Victor Hugo

Atyám, ez az édes mosolyú levente
egy huszárijával – ezt kiváltképp szerette,
mert sugár növésű és igen bátor volt –
csata után, este, lóháton kóborolt
a holtakkal fedett mezőn. Már-már éj van.
Árnyak közül gyenge nesz hallik aléltan.
A megfutamodott seregből egy spanyol
az, aki vérzön az út sáncán haldokol.
Összetörve hörgött, tán már félig sem élt,
s nyöszörgött: – Adjatok innom, az Istenért!
Atyám a huszárnak meghatva nyújtja át
nyeregkápájából pálinkás kulacsát
s: – Szegény sebesültnek, menj, adj innia – szólt.
Hirtelen, ahogy a huszár épp lehajolt
emberünk fölé, az, spanyol-mór keverék,
végső erejével megfogja fegyverét,
és atyámra céloz sziszegve: Caramba!
Csákóját a golyó ereje lekapta,
s lova visszahőkölt a lövés hallatán...
– Azért csak adj neki innia – szólt atyám.

OFÉLIA

Cros

A folyamon mi végigúszunk, ő csak átkelt rajta.
Szeme csukott, feje szegett; most jut a túlsó partra.

Elindult reggel, s délnek előtte megérkezett;
kara be fáradt! Nem veri már az élő vizet.

Több baja, kínja nincs. Hol útra lendült, ott lebeg
csónakként, kit megfojtanak a kusza nád-kezek.

Ofélia, ifjú Ofélia, ím, napsugár-hajad
merül, és elmerül a szürke s kék habok alatt.

Mi úszunk lefelé a folyón. Véget ért a te
utad. De voltál-e, voltod nemcsak álmodtuk-e?

ŐSZI DAL

Verlaine

Az őszi bús
húrok borús
    danája bűg.
egyhangú jaj,
a bú, a baj
mind benne zúg.

Fakón, amint
az óra int,
    emlékezem,
sok múlt napot
megsiratok
keservesen.

S megyek pogány
szél nyomdokán,
    mely kényre vet
ide s tova,
akárcsak a
holt levelet.

ŐSZI ÉNEK

Baudelaire

Hideg sötétbe hullunk nemsokára;
oda a nyár, rövid fénye oda!
Hallom, az udvar kőpadozatára
gyászos zengéssel ütődik a fa.

Tél száll belém: harag, gyűlölet, undor,
hidegletelés, a munka kényszere, s
– miként a sarki pokolban napunkból –
rőt tuskó lesz szívemből, rőt s jeges.

Úgy hallgatom a fahasábok gyilkos
zaját, mint egy épülő vérpadét.
Torony a lelkem, mit egy faltörő kos
feltartóztathatatlanul ledőt.

Olyan e fel-felesattanó ütődés,
mintha ravatalt róna valaki...
Kinek? – A tegnap nyár volt, és ma ősz. És
titokzatos búcsúszót hallani.

ERŐS VÁR

Luther

Erős vár a mi Istenünk:
és oltalom és fegyver;
a bajban ő segít nekünk,
mely ránk szakadt sereggel.

A régi gonosz
újra ostoroz;
fegyvere merő
csalárdság s nyers erő:
a földön nincs, ki bírja.

Erőnk erőtlen ellene,
ha hadával eláraszt,
de megküzd értünk Az vele,
kit Isten maga választ.

Ha kérded: ki az?
Jézus Krisztus az,
hadak hadnagya,
igaz isten maga;
ő győzni fog a harcban.

S ha ördögök rontnak nekünk,
s ha elnyelni akarnak,
mi semmitől se rettegünk,
tudjuk a diadalmat.

Ha földi király
ijesztve kiáll,
nevetünk dühén:
ítélet van fején:
egy ige őt elejti.

Az ige rontatlan megáll
a rontók közepette,
mert oldalunkon Isten áll
s szent lelkének kegyelme.

Elveszhet a rest
vagyon, hírnév, test,
fiúnk, asszonyunk, –
diadalmaskodunk:
miénk marad az Ország.

GLOSSZA

Eminescu

Az idő megy, s megjön ismét,
ami van, mind régi s mind új;
jó s rossz között nincs különbség,
látszatok után ne indulj;
semmit ne remélj, s ne bánj meg,
hullámozás a hullám sorsa;
hogyha hív, ha biztat, állj meg,
hidegen nézz jóra, rosszra.

A dolgok zajló özönként
hömpölyögnek és keringnek,
ki hallgatná ezt meg önként,
s tartaná eszébe mindet?
Lelj magadra, s húzódj félre
onnan, hol zajong a többség,
míg hűhójuktól kísérve
az idő megy, s megjön ismét.

Meg se billenjen nyelvével
a hideg ész mérlegrúdja
a változó perc felé, mely
boldogság álarcát hordja;
s halálából most születve,
máris pusztulásnak indul;
tudva mindezt, védj eszedbe:
ami van, mind régi s mind új.

A világot aszerint nézd,
mint a színpadot a néző:
megismeri az egy színészt,
ám bár négy személyt idéz ő.
Ha siránkozik, ha veszekszik,
légy érdektelen közönség;
játékából, lásd, kitetszik:
jó s rossz között nincs különbség.

Múlt s jövő: egyetlen íven
a két oldal, akármelyik;
annak, ki megfejtí híven,
a Végben a Kezdet rejlik.
Minden, ami volt s leendő,
a jelenvalóban itt dül,
látszat-múlt, látszat-jövendő,
látszatok után ne indulj.

Hiszen ugyanaz a nóta
folyik a világon mindig,
hiszen évezredek óta
a világ mind búsul s mind víg;
más az arc, a darab nem más,
más a száj, a dal csupán egy,
ne csaljon meg a rákent máz,
semmit ne remélj, s ne bánj meg.

Semmit ne remélj; örökké
gazoké a siker titka,
vaksik válnak vezetőddé,
bár benned ég égi szikra.
De ne bánd; a hiú koncon
marják egymást majd orozva.
Viszályuk társul ne vonzzon:
hullámozás a hullám sorsa.

Csillogó hálókat vet ki
rád a világ, hogy egy elnyűtt
színészt cseréljen veled ki;
örvény jár cselével együtt.
Óvakodva vonulj oldalt,
csillog az ár, te ne lásd meg,
ne halld meg a csábító dalt,
hogyha hív, ha biztat, állj meg.

Hogyha beléd kötnek, nézd el,
hogyha lehurrognak, hallgass;
mit akarsz a bölcs beszéddel,
tudva, mértékük mily aljas?
Ne törődjél, szája hogy jár,
hadd, ha őt a világ vonzza;
te, hogy el ne tántorodjál,
hidegen nézz jóra, rosszra.

Hidegen nézz jóra, rosszra,
hogyha hív, ha biztat, állj meg;
hullámvész a hullám sorsa,
semmit ne remélj, s ne bánj meg.
Látszatok után ne indulj,
jó s rossz között nincs különbség;
ami van, mind régi s mind új:
az idő megy, s megjön ismét.

EMBER VAGYOK

Sully Prudhomme

Míg én álomban éltem, egymagamban,
csúfjára dolgozók százezerének,
mint rest munkás, ki tétlen bódulatban
felejtí célját munkaeszközének,

körülem fájó jajszó szállt felém
a városokból s a harc mezejéről,
felsírt a szegény szalma-fekhelyén
s nyögött a hős, kinek vér folyt szívéből.

Ki az, ki – mikor ennyi kint s halált lát –
felüti békén boldogsága sátrát
derús bölcsként és irgalmatlanul?

Én nem tehetem. Átokként szívem ver,
átjárja lelkem a jajongó ember
s a testvériség gondja ejt rabul.

1946

A VADÁSZKUTYA S A KUVASZ

Gr. M. Alexandrescu

„Én nem keresem a nagy-vadak kedvét,
utálom az oroszlánt, farkast, medvét,
kik méltóságukkal vannak tele.
Hogy ősapáink nemesek,
az vakeset.
Enyém is tán... de hallgatok vele.
Az emberek közt – mit tesz a műveltség! –
nincs rangkülönbség.
Változik és finomul a világ,
már csak köztünk él a rátartiság.
Persze nem általános ez a tétel,
van egy kivétel
s ez én vagyok, ki annak örülök,
ha nem nagyságot meg minden kölyök.”
Így az ökörhöz egy demokrata
vadászkutya.
Szavuk örömmel tölt el egy paraszt
kölyökkuvaszt,
ki üdvözölni kívánja e rangot
semmibevevő hangot
s vígan vakkantva közelükbe lép.
„Beszédetek – ugatja – csodaszép
s becsüllek érte, én testvéreim.”
„Testvéreid? – lobban haragra ím
a másik, –
mire nem vásik
paraszt-fogad?

Hordd el magad,
míg el nem döngetünk, szégyentelen
kuvasz, amiért így beszélsz velem.”
„Hiszen azt mondtad .. .” „Hát aztán? Egy hangot
se többet! Megvetem a rangot
s egyenlőségre török farkasokkal,
oroszlánokkal, de nem kuvaszokkal!”
Egyenlőség – kinek szeme van, lássa –
gyakran ürügy a felkapaszzkodásra.

1948

A VIHAR

St. O. Iosif

Kék egű május visszatért,
virágos a kert és a rét
    s a legények kalapja;
fütyülök és tükön ülök,
a szép nap, mint vadásztülök,
    a szívem csalogatja.

Grivej a küszöböm mögül
várja nagy türelmetlenül,
    hogy könyvem sutba dobjam;
hej, huj! induljunk sebtiben:
s én vele tartok, mert hiszen
    virágos május most van.

Grivejjel együtt, két okos,
kereket oldunk s a poros
    falu maradjon otthon...
Járjuk a zöld erdőt s kutyám
vígán szökdös kezem után,
    nyalja, harapja folyton.

Ugat, madarat riogat,
én dalolok s a dalokat
    visszazengi az erdő.
Fölöttünk lomha fellegek
S mi nem is vetünk rá ügyet,
    hogyan hoz a felhő.

Még alig rezdült egy faág,
s reszketve hal a napvilág
    váratlan vak homályba;
a falevelek inganak,
örvényt kavarva ringanak,
    s az ember sír, az árva.

Szaladgálok ide s tova:
eltévelyedtem s nincs nyoma
    sehol a helyes útnak!
Villámlik! – meghajtom fejem...
fekete lelkek ezeren
    jönnek s utánam nyúlnak.

Térdre omolva rettegek...
mennydörögnek a fellegek
    egymás után, ropogva!
Miatyánk – mormolom nehéz
szívvel, kutyám szemembe néz
    és mintha imádkozna.

S mire lejár a miatyánk,
friss fényben fürdenek a fák
    és szikráznak ragyogva,
kutyám már nyílt mezőre tart
s mintha a futó zivatart
    csupán álmodtam volna.

1948

A HAZUGSÁG A KIRÁLY ASZTALTÁRSA
(1907. május 10.)

Al. Vlahuță

A Hazugság a Király asztaltársa.
Egy kicsit régiecske ez a nóta:
királynak s hazugságnak, amióta
áll a világ, közös a háztartása.

Ó, hiszen a királynak, tetszik látni,
a rengeteg gondtól a feje fő.
Intézkedni kell! És hát – érthető –
az intézője nem lehet akárki.

„Királyi dísz jóságod s okosságod,
– hízelkedik a sokszavú Hazugság. –
Felséges úr, de boldog ez az ország,
melynek Isten urává koronázott!

Ez a boldogtalan faj elveszett
volna s nem tudná senki, vajon élt-e,
ha pálcád alatt nem lel menedékre,
ha viaszként nem gyúrja át kezed.

Mert te e honban vadakat találtál
s nyomorú közrendű parasztokat
s ínséget, milyent nem képzél az agy...

De intéседre had támad, kövár áll,
paloták emelkednek, paloták,
az élet forrásai felfakadnak,
bőség özönlik, s te a lakosoknak
e bőséget két kézzel nyújtod át.

Mindenki oltalmad alá igyekeznek.
Olyan gazdag s olyan dús ez az ország,
hogy éhes bendőjüket idehozzák
külföldről is, kik dicsőséged zengik.

Tekints körül, ez a föld milyen gazdag:
virág nő lépteid nyomán s ha nézed,
boldog mosolyra fakad a természet,
s aztán – hadd járjon szája a parasztnak!”

Tetszik ez a Királynak. Megnyerő
varázsló a Hazugság. Szent igaz,
hogy a trónok lépcsőin mindig az
a legkedveltebb gyönyörködtető.

– Felség, egy idegen vár odaki,
rongyos bár, nagy személy lehet azonban...
a neve Igazság, ha jól hallottam...
akárhonnan jött, nem honunkbeli.

Elsápad a Hazugság s megremeg.
„Jaj, ne fogadd! Ismerem őt: veszély
hírnöke, mindentudóként beszél,
mindig bukást és romlást emleget.

Titkos összeesküvést forraló
ellenséged ő, irigy, szíve ádáz,
minden szava merő királygyalázás,
beszéde nem a fülednek való.”

„Csak jöjjön” – mond a Király, tanúságot
téve, hogy a Hazugság mégse mindig
győz az Udvarban, mivel tudniillik
király is követ el – ostobaságot.

Az idegen a Királyra tekint
keresztbefont karokkal, bátor arcát
felszegve s így szól: „Felség, nyög az ország
kínjában, és te nem hallod e kint,

mert muzsikaszó és ámitó szolgák
vesznek körül, falat raknak köréd,
hogy jó alattvalóid seregét
ne lásd, a népet, mely künn végzi dolgát,

mert nem bontottad meg e vak falat,
hogy gondjait honodnak áttekintsed,
jobban szeretted a hajlott gerincet,
s a dicséretedre nyílt ajkakat.

Ha volt ember, aki talpára állva
került eléd, elűzted közeledből.
A vének meghalnak. De új sereg jön,
s véres tanulság a holtak nyomában.

Parádé, fáklyafény, jól sikerült
színház, köznépet s gyermeket csaló, –
királyi dicsőséged arra jó,
hogy dísszel fedje körülted az űrt.

Neked ez ország égi látomás,
mit eléd teremt fürge szolgahad.
Rom van a festett papiros alatt,
s a fenyőágak alatt rothadás.

De te boldog vagy. Himnuszt énekelnek
dicséretedre a hízelkedők,
hogy a kapások, éhen szenvedők
gyászdala békét hagyjon a fülednek.

Te nem szeretted, Felség, népedet,
vagy nem értetted – és ez ugyanaz.
Fent és alant terpeszkedik a gaz
hazugság, old s köt ez a szörnyeteg.

Szappanbuborék dicsőséggel áztat,
mint gyermeket, kit tündércsillogás csal
Megtanulod-e az időmúlással,
mily szörnyű titkot visel ez a század?

Pedig mennyi reménnyel volt teli,
mily boldogan vonult a nép eléd
kenyeret, sőt hozva, üdvözetét...
Meváltóját vélte köszönteni.

Mily boldogan vonult a nép eléd!
De bizodalma napról napra fogy:
gőgöd páncélja meggátolta, hogy
testvéri kézzel fogd meg a kezét!”

Hogy e szavak nem hatnak a Királyra,
és hogy az Igazságot kilökkik,
s künn a szolgák a fejét betörik, –
magától értetődik bizonyára.

Évek telnek. S édes a csalatás!
„Magasztalunk, király, isteni felség” –
írja bársonypamlagra dőlve versét
az aranytollú henye Ámítás.

Egy ünnep más ünnep sarkára hág,
himnuszok özönlenek fel az égbe...
Öltözz, Szent Ország, ékes öltözékbe,
mid fáj, ne tudja meg azt a világ!

De úristen, mi ez a vad moraj,
mely halkán indult, ám hangosra nőtt?
A föld megrendül és mindegyre bóg,
mint tenger, ha verdesi a vihar.

Vad karok fenyegetik a sötét
hideg eget, ezer tűzcsóva gyúl,
s az őrjöngés szele váratlanul
felkorbácsolja a bűn tengerét.

Egy világ omlik össze, mert hazugság
volt az alapja. Mily dühkitörés!
Tébolyultan süvölt a szörnyű vész,
testvérkezek egymást dühöngve sújtják.

Friss vérre szomjas a vérrel teli
barázda, asszony őrjöngve ölet
fiat fiával, ádáz gyűlölet
áradata gátjait tördeli!

A vén Király tágra nyitja szemét,
feláll, megfogja karosszéke karját:
vajh ki zavarja drága nyugodalmát?...
s nem érti az idő üzenetét.

1950

A SZERETŐM MEGÍGÉRTE

Dumitru Corbea

Vígan vagyok s vajon mért ne?

A szeretőm megígérte:
már mi ketten, amíg élünk,
a világon együtt élünk.

Szeretőmet ha meglátom,
mint a virág, kivirágzom;
kapunk mögül ügyelem őt,
csillag ragyog lába előtt.

Mint egy simogató szellő,
közeledik kapunk mellé;
meleg szellő csap arcomra,
közeledik látásomra.

1952

A TÖVIS

Dumitru Corbea

A dombon, a szakadékba
nő a tövis, nincs árnyéka;
aki fősvény, aki gazdag,
nincs árnyéka, mint a gaznak.

Tövisbokor a nagygazda,
csak a tüske terem rajta.
A tövis csak irtani
való, elhajítani.

Éles a szél, fogas is,
megszaggatja a tövist,
az ásó is tépdesi,
az eke meg kivetí.

Tüskés bozót ága-boga,
a madár se fészkel oda;
szúr a szára, az ága,
úgy pusztul el magába...

Tövisbokor a nagygazda,
csak a tüske terem rajta.
Tövisbokor mire jó?
Tépní, irtani való.

1952

A HAJÓS

Vidor Kernbach

Már vitorlái vitorlás hajómnak
Megtépázottan, cafatokban lógnak.
Sok evező, haboktól megviselten,
Vitorlásom ölébe visszahull;
De ti, remények, nem-finnyás szívemben
Még mind elfértek hiánytalanul.

Hajózni így tudok vészeken át,
Vivén magammal szívem viharát.

1957

ÍGY ÉNEKELT NEKEM EGY TRÁKIAI LÁNY

Victor Tulbure

Messze a kedvesem. Így dúdoló, magam,
S kenyértésztát gyúrok víz nélkül, sótan.

Szerelmem kenyerét ingyen kelesztik, ím,
Orcámra kiömlött keserű könnyeim.

Messze a kedvesem. Jaj, én szerencsétlen,
Nem sütök kenyeret sütőkemencében,

De lelkem tűzében sütöm-pirítgatom.
Messze a kedvesem. Gyúrok, úgy siratom.

1957